

HØYESTERETTS KJÆREMÅLSUTVALG

Den 21. oktober 2005 ble det av Høyesteretts kjæremålsutvalg bestående av dommerne Aasland, Bruzelius og Skoghøy i

HR-2005-01662-U, (sak nr. 2005/1393), sivil sak, kjæremål:

Rune Hovden (advokat Lars Inge Ørstavik)

mot

Kåre Teigen (advokat Jon Ketil Gjørtz)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

(1) Saken gjelder kjæremål over lagmannsrettens kjennelse om avvisning av anke fordi retten fant at kravet til ankesum ikke var oppfylt, jf. tvistemålsloven § 356.

(2) Nordfjord tingrett avsa 9. juni 2004 dom med slik slutning:

”I fullbyrdingssøksmålet:

1. Kåre Teigen vert pålagt innan 2 - to - veker frå forkynning av dommen å fjerne steinmasser frå avkøyrsla slik at veglegemet blir liggande fritt og uhindra.

I fastsetjingssøksmålet:

1. Eigar av gnr. 3 bnr. 1 i Selje kommune har ikkje rett til å lagre gjenstandar, masser, konstruksjonar eller liknande som hindrar fri og uhindra ferdsel på veglegemet, før ny avkøyrsla er opparbeidd i samsvar med rettsforlik av 19. juni 2003 mellom Kåre Teigen og Rune Hovden.

2. Rettsforlik av 19. juni 2003 skal forståast slik at tilkoplinga mellom avkøyrsla og riksvegen skal vere mot den eksisterande kvitestripa.

3. For øvrig vert Kåre Teigen frifunnen.”

(3) Rune Hovden anket tingrettens dom til lagmannsretten. Kåre Teigen innga tilsvar og

aksessorisk motanke. I tilsvaret anførte Teigen at anken måtte avvises fordi kravet til ankesum ikke var oppfylt. Det ble anført at det var marginale forskjeller mellom den plasseringen av avkjørselen som han mente var i samsvar med rettsforliket mellom partene, og den plasseringen Hovden gjorde krav på. Hovden innga merknader til spørsmålet om avvisning i tilsvaret til den aksessoriske motanken, og viste til de konsekvenser plasseringen av vegen ville ha for omsetningsverdien for hans eiendom, til at utgifter til snøbrøyting og vedlikehold ville bli høyere ved den plasseringen Teigen ga anvisning på. Hovden anførte på sin side at den aksessoriske motanken måtte avvises fordi den ikke oppfylte kravet til ankesum.

- (4) I brev 2. februar 2005 til partenes prosessfullmektiger uttalte Gulating lagmannsrett at retten ”kan – basert på det som foreligger under saksforberedelsen – ikke finne grunnlag for å avvise anken eller motanken. Så vel anken som motanken fremmes således til videre behandling på vanlig måte.”
- (5) Ankeforhandling ble avholdt 17. august 2005. Lagmannsretten foretok befarung, og avsa 22. august 2005 kjennelse med slik slutning:
- ”1. Anken avvises.
2. Innen 2 – to – uker – skal Rune Hovden betale saksomkostninger til Kåre Teigen med 33770 – trettitretusensyvhundreogsytti – kroner med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.”
- (6) *Rune Hovden* har i rett tid påkjært lagmannsrettens kjennelse og i korte trekk anført:
- (7) Verdiforskjellen mellom de to alternative plasseringene av vegen oppfyller i seg selv klart ikke kravet til ankesum. Saken gjelder imidlertid hvilke virkninger plasseringen har for selve bruksretten, som gjelder atkomst til boligen. Ved vurderingen må retten legge vekt på de økonomiske konsekvensene av trasévalget for den kjærende part. Motpartens forslag til plassering gjør at den kjærende part ikke kan få kjørt campingvognen ned til tunet, og at han derfor vil bli nødt til å lagre og klargjøre denne et annet sted, med de ulemper og kostnader dette medfører. I tillegg vil plasseringen av vegen ha betydning for omsetningsverdien av hans eiendom. Det er som vedlegg til prosesskrift 22. september 2005 fremlagt en takst som viser en verdireduksjon på 120 000 kroner. Vedlikehold av vegen vil også bli dyrere. Den har i dag grusdekke. En så sterk stigning på vegen som motpartens løsning vil medføre, gjør at den enten må asfalteres eller det vil måtte skje et økt fortløpende vedlikehold av grusdekket. I begge tilfeller vil utgiftene overstige kravet til ankesum.
- (8) Det er videre gjort gjeldende som saksbehandlingsfeil at lagmannsretten til tross for brevet av 2. februar 2005 til partene ikke gjorde det klart under hovedforhandlingen at den vurderte avvisning.
- (9) Det er nedlagt slik påstand:
- ”1. Anken fremmes.
2. Kåre Teigen tilpliktes å erstatte Rune Hovden kjæremålets omkostninger med NOK 2.500 med tillegg av kjæremålsutvalgets gebyr og med tillegg av lovens rente fra forfall og til betaling skjer.”
- (10) *Kåre Teigen* har tatt til motmæle. Det er i korte trekk anført at en plassering av vegen i

samsvar med kjæremålsmotpartens anførsler vil ha små konsekvenser for Hovdens eiendom. Den taksten som er fremlagt, endrer ikke dette. Taksten bygger på en misforståelse om at stigningen i vegens innerradius vil bli større enn 1:7. Av den grunn må konklusjonen om verdireduksjon være uriktig.

(11) Det er nedlagt slik påstand:

- ”1. Kjæremålet forkastes.
2. Rune Hovden betaler saksomkostninger til Kåre Teigen med kr 5.000.”

(12) *Høyesteretts kjæremålsutvalg* bemerker at kjæremålet gjelder lagmannsrettens avgjørelse om å avvise en anke, og utvalget har full kompetanse til å prøve avvisningen. Spørsmålet i saken er om ankeverdien når opp i 50 000 kroner, jf. tvistemålsloven § 356.

(13) Hovden har anket til lagmannsretten for å få fastslått plasseringen i terrenget av en avkjørsel fra riksveg 620 til sin boligeiendom gnr. 3 bnr. 6 i Selje kommune. Det er den ankende parts pretensjon om formuesverdien av ankegjensstanden som skal legges til grunn med mindre den finnes klart eller påtagelig uriktig, jf. tvistemålsloven § 358 fjerde ledd jf. § 15 første ledd og Rt. 2005 side 439 avsnitt 22 og Rt. 2003 side 1 avsnitt 24. Formuesverdien av en bruksrett eller servitutt over en fast eiendom beregnes etter den verdi den har for rettighetshaveren i de tilfeller hvor han anker, jf. tvistemålsloven § 358 tredje ledd.

(14) Hovden har akseptert at verdiforskjellen mellom de alternative traséene i seg selv ikke oppfyller kravet til ankesum, men har gjort gjeldende at det også må ses hen til de økonomiske konsekvenser som alternativene vil ha for ham, bl.a. for så vidt gjelder redusert omsetningsverdi av eiendommen, økte kostnader til vedlikehold og kostnader til asfaltering.

(15) I kjennelsen uttaler lagmannsretten om grunnlaget for sin vurdering av ankesummen:

”...Formuesverdien anken i dette tilfellet gjelder, vil være verdiforskjellen mellom den tilslutningsveg Kåre Teigen er i ferd med å klargjøre og en tilslutningsveg anlagt nøyaktig etter rettsforliket av 19. juni 2003, slik rettsforliket er å forstå etter tingrettens dom av 9. juni 2004.

Slik lagmannsretten ser saken etter å ha foretatt befaring, hørt vitnet Sundby samt parter og prosessfullmektigenes innlegg, er det klart at saken langt fra gjelder en samlet formuesverdi opp mot kr 50.000. Lagmannsretten ser intet i saken som ellers skulle tilsi at retten bør tillate fremme av anken når hovedbetingelsen – kravet til ankesum – ikke er oppfylt.”

(16) Som det fremgår, omtaler lagmannsretten verdiforskjellen mellom to utførelser av vegen, uten nærmere å klargjøre at det er verdiforskjellen for Hovden, og herunder særlig verdiforskjellen for hans eiendom, det er tale om. Dette gjør at det er uklart om lagmannsretten har bygd på en riktig rettsoppfatning.

(17) I et tilfelle som det foreliggende, hvor ankeforhandlingen var påbegynt – for øvrig også fullført – følger det av tvistemålsloven § 16 jf. § 358 fjerde ledd at retten kan treffe realitetsavgjørelse selv om kravet om ankeverdi ikke er oppfylt. Dette spørsmålet må retten vurdere. Det er mulig at lagmannsretten har ment å foreta en slik vurdering når den uttaler at den ”ser intet i saken som ellers skulle tilsi at retten bør tillate fremme av anken når hovedbetingelsen – kravet til ankesum – ikke er oppfylt”. Retten har imidlertid ikke vist til

§ 16, og det fremgår ikke klart om den er vurdert.

- (18) Utvalget er kommet til at kjennelsen må bli å oppheve og saken hjemvises til fortsatt behandling ved lagmannsretten.
- (19) Kjæremålet har ført frem. Den kjærende part har krevd saksomkostninger for kjæremålsutvalget med 2 500 kroner. I tillegg kommer rettsgebyr med 5 070 kroner. Det er også krevd forsinkelsesrente. Kravet tas til følge.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Lagmannsrettens kjennelse oppheves, og saken hjemvises til lagmannsretten til fortsatt behandling.
2. I saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg betaler Kåre Teigen til Rune Hovden 7 570 – sjetusenfemhundreogsytti – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.

Karin M. Bruzelius
(sign.)

Gunnar Aasland
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Riktig utskrift: